

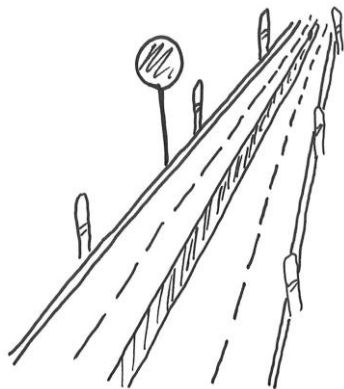

Paveikslėliai Monikos S.K.

VšĮ Vaiko psichologijos centras
info@MesVaikystei.lt
www.MesVaikystei.lt
www.knygiukai.lt

Kęstutis Skerys

Kelio istorija

KNYGIUKAS 2020

Lietuvoje yra platūs ir tiesūs magistraliniai keliai, kuriais galima labai greitai nuvažiuoti iš Vilniaus į Klaipėdą. Toks kelias jungia ir Vilnių su Panevėžiu pro Ukmergę. Siauresni ir vingiuotesni keliai veda į atskirus miestus, rajonus ir kaimus. Visą Lietuvą jungia įvairiausių kelių tinklas! Kokie keliai veda į tavo miestą, miestelį ar kaimą? Kad ir kaip inžinieriai tobulintų kelius, turbūt vis tiek smagiausia prasilekti su dviračiu lauko ar miško keliuku iki ežero...

Didejant automobilių greičiui prirėkė, kad kelias būtų ir tvirtas, ir lygus. XX a. pradžioje kelio dangai panaudotas bitumas – jį pakaitinus ir sumaišius su smėliu gaunamas juodas asfaltas.

Lietuvos keliai

Lietuvoje yra daug gerų kelių. Senelių laikais buvo dulkiėtų vieškelį, jais ne visada buvo galima pravažiuoti. Dabar dar yra žvyrkelių, bet dauguma kelių jau yra su asfalto danga. Kelia pirmiausia suprojektuoja inžinieriai. Tuomet kelininkai juos tiesia, veliau priziūri, taiso, kad keliautojams būtų patogu.

Kaip atsirado kelias?
Pirmykštis žmogus prieš daug tūkstančių metų žvejojamas upėje ar medžiodamas miške parūpindavo savo šeimai maisto. Iki upės ar į mišką vedė žmogaus praminti takai. Tačiau, kai nudobdavo didesnę žvėrį, tuo siauru taku žmogus su grobiu netilpdavo praeiti! Turėjo kelią platinti, iškirsti krūmus, medžių šakas. Žmogus taip pat sugalvojo sutvirtinti taką, kuris vedė per pelkę – išklojo jį medžių šakomis. Galima sakyti, kad taip atsirado pirmieji keliai.

Tokiais akmenų keliais jojo raiti kariai, vaziavo karietos, buvo tempiami dideli vežimai. Deja, dėl akmenų neįlygumų keliavimas tokiais keliais nebuvo labai patogus.

Kelias minimas ir dainose: „pilki keleliai dulka, pilki keliai“. Kartais pasakoma tarmiškai: „Kupiškėnai geri žmonas, jų tiesūs kelaliai“.

Ar kada pagalvojai, kaip atsirado kelias, kokie buvo pirmieji keliai ir kur jie vedė? Toliau rasi atsakymus į šiuos ir kitus klausimus apie kelius.

Kai 1885 metais pasaulyje buvo sukurti automobiliai, vežimais vežė daiktus, maistą. Reikėjo gerinti kelius, kad jais pravažiuotų ir lietui lyjant. Romos imperijoje paplito keliai grįsti plokščiais, dideliais, net metro dydžio akmenimis. Šie keliai buvo labai tvirti! Nenuostabu, kad toks kelias Italijoje išliko ir iki dabar!

Keliai automobiliams

Kai 1885 metais pasaulyje buvo sukurti automobiliai, vežimais vežė daiktus, maistą. Reikėjo gerinti kelius. Rimti senelių laikais buvo dulkiėtų vieškelį, jais ne visada buvo galima pravažiuoti. Dabar dar yra žvyrkelių, bet dauguma kelių jau yra su asfalto danga. Kelia pirmiausia suprojektuoja inžinieriai. Tuomet kelininkai juos tiesia, veliau priziūri, taiso, kad keliautojams būtų patogus.

Isradus ratą keliai pasikeitė kintanti arkiai. tempė jaučiai, veliau – prijuos keturates karietos. Juos karučiai, dviračiai vežimai, ratą, atsirado vienaracių Kai žmogus išrado medinį vežimais vežė daiktus, maistą. Reikėjo gerinti kelius, kad jais pravažiuotų ir lietui lyjant. Romos imperijoje paplito keliai grįsti plokščiais, dideliais, net metro dydžio akmenimis. Šie keliai buvo labai tvirti! Nenuostabu, kad toks kelias Italijoje išliko ir iki dabar!